

KONGELIG RESOLUSJON

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Statsråd: Rigmor Aasrud

Ref. nr.:
Saksnr.: 09/3069
Dato: 8. juni 2012

Vedlegg

Forskrift om endringer i forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser, forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) og forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser

1. Hva saken gjelder

Med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser, sist endret ved lov 11. mai 2012 nr. 25, §§ 9, 12 og 16 legger Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet frem forslag til forskrift om endringer i forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser, forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) og forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser.

2. Bakgrunnen for forskriftsendringene

Forslaget til forskriftsendringer er en konsekvens av de nye bestemmelsene som gjennomføres med lov 11. mai 2012 nr. 25 om endringer i lov om offentlige anskaffelser og kommuneloven (gjennomføring av håndhevelsesdirektivet i norsk rett) som trer i kraft 1. juli 2012.

Formålet med de nye bestemmelsene er å forbedre effektiviteten av håndhevelsen av offentlige anskaffelser, blant annet ved å sikre leverandører bedre inngrepsmuligheter før kontrakter inngås. Bestemmelsene har også særlig fokus på håndhevelse av ulovlige direkte anskaffelser og andre alvorlige brudd på anskaffelsesregelverket, og det innføres nye sanksjoner for denne typen overtredelser.

Et regjeringsoppnevnt utvalg (håndhevelsesutvalget) la i april 2010 i NOU 2010:2 Håndhevelse av offentlige anskaffelser frem forslag til hvordan håndhevelsesdirektivet best kunne gjennomføres i norsk rett. Departementets forslag til forskriftsendringer bygger på utvalgets forslag.

Departementet har redegjort for innholdet i de foreslåtte forskriftsendringene i Prop. 12 L (2011-2012) om endringer i lov om offentlige anskaffelser og kommuneloven (gjennomføring av EUs håndhevelsesdirektiv i norsk rett), som ligger grunn for lov 11. mai 2012 nr. 25.

3. Hovedinnholdet i forskriftsendringene

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet foreslår med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser § 16 å fastsette nye bestemmelser om karenperioden. Karenperioden er tidsrommet mellom oppdragsgivers meddelelse til leverandørene om kontraktstildeling og det tidspunktet oppdragsgiver tidligst kan inngå kontrakten. Departementet foreslår at det for anskaffelser omfattet av forskrift om offentlige anskaffelser del III og forsyningsforskriften del II (dvs. anskaffelser av bygg- og anleggsarbeider, varer og prioriterte tjenester over EØS-terskelverdiene) skal gjelde en karenperiode på minimum 10/15 dager, avhengig av kommunikasjonsmiddel. For anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del II (dvs. anskaffelser under EØS-terskelverdiene og av uprioriterte tjenester) videreføres kravet om at meddelelsen skal gis til leverandørene "i rimelig tid" før kontrakt inngås. Departementet foreslår å innføre visse unntak fra kravet om karen både for anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del II, III og forsyningsforskriften del II.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet foreslår med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser § 9 annet ledd å innføre forskriftsbestemmelser om at oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt i visse tilfelle skal suspenderes. Dette gjelder ved begjæring om midlertidig forføyning mot oppdragsgivers beslutning om å tildele kontrakt, når begjæringen fremsettes innen utløpet av karenperioden. I praksis betyr dette at slike begjæringer om midlertidig forføyning fører til en automatisk utsettelse av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt, frem til domstolene har behandlet begjæringen. Nye bestemmelser om suspensjon skal imidlertid bare gjelde for anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del III og forsyningsforskriften del II.

Forskriftsendringene presiserer i hvilke tilfeller brudd på anskaffelsesregelverket skal føre til at oppdragsgiver idømmes sanksjoner, jf. lov om offentlige anskaffelser §§ 13 og 14. Dette vil først og fremst være tilfelle der oppdragsgiver foretar ulovlige direkte anskaffelser, men også visse andre

alvorlige brudd skal sanksjoneres hvis kontrakten potensielt er tildelt "feil" leverandør, samtidig som øvrige leverandører er avskåret fra å stanse kontraktsinngåelsen.

Hovedreglen for anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del III og forsyningsforskriften del II, er at domstolen ved slike alvorlige brudd skal kjenne en inngått kontrakt uten virkning. I noen tilfeller kan domstolen – i stedet for, eller i tillegg til, at kontrakten kjennes uten virkning – avkorte kontraktens løpetid eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr. For anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del II gis domstolene imidlertid ikke adgang til å kjenne en kontrakt uten virkning, men må her nøye seg med å avkorte kontraktens løpetid eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr.

Domstolen skal også avkorte kontraktens løpetid eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr for mindre alvorlige brudd på bestemmelser om karens og suspensjon. Dette gjelder imidlertid bare for anskaffelser som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser del III og forsyningsforskriften del II.

Det fastsettes nærmere bestemmelser om frister for søksmål som skal føre til slike sanksjoner. Departementet foreslår også med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser § 9 tredje ledd at oppdragsgiver på frivillig basis kan innføre en frist for å fremsette begjæring om midlertidig forføyning. Dette gjelder forføyninger mot oppdragsgivers beslutning om å avvise en leverandørs forespørsel om å delta i konkurransen.

Med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser § 16 foreslår departementet å innføre stort sett likelydende bestemmelser om oppdragsgivers begrunnelsesplikt i både forskrift om offentlige anskaffelser del II og III og forsyningsforskriften del II. Oppdragsgiver pålegges for slike anskaffelser å gi en fullstendig begrunnelse sammen med meddelelsen om tildelingsbeslutningen. Det stilles større krav til denne begrunnelsen enn hva som gjelder i dag, men oppdragsgiver vil ikke lenger være forpliktet til å gi en nærmere begrunnelse på anmodning.

Det følger av lov 11. mai 2012 nr. 25 om endringer i lov om offentlige anskaffelser og i kommuneloven at KOFA ikke lenger skal ha kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr for ulovlige direkte anskaffelser. De foreslåtte endringer i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser avspeiler denne endringen, slik at bestemmelsene om overtredelsesgebyr oppheves.

4. Ikraftsetting og overgangsbestemmelser

Departementet foreslår at forskriftsendringene skal gjelde fra 1. juli 2012, med unntak av bestemmelsene om suspensjon av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt. Dette henger sammen med at bestemmelsene om suspensjon krever at det foretas endringer i domstolenes saksbehandlings-system, Lovisa. Slike endringer vil ikke være på plass til 1. juli 2012. Disse bestemmelsene vil derfor først tre i kraft fra 1. november 2012.

Når det gjelder overgangsbestemmelser, foreslår departementet tilsvarende bestemmelser for forskriftsendringene som for endringene i lov om offentlige anskaffelser, som også trer i kraft 1. juli 2012. Dette innebærer at forskriftsendringene skal få anvendelse på anskaffelser der konkurransen kunngjøres etter ikrafttredelsen.

For anskaffelser der det ikke kunngjøres en konkurranse, foreslår departementet at endringene skal få anvendelse på anskaffelser der kontrakt er inngått etter ikrafttredelsen. Med anskaffelser der konkurransen ikke kunngjøres menes både anskaffelser der det ikke er fastsatt plikt til kunngjøring av konkurransen, og anskaffelser der konkurransen i strid med regelverket ikke kunngjøres (ulovlige direkte anskaffelser).

5. Høring

Håndhevelsesutvalgets forslag til forskriftsbestemmelser, som fremlagt i NOU 2010:2 Håndhevelse av offentlige anskaffelser, ble sendt på bred allmenn høring i april 2010. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet mottok 121 høringssvar, herav realitetsmerknader fra 107 instanser. Det er redegjort nærmere for høringen i Prop. 12 L (2011-2012) om endringer i lov om offentlige anskaffelser og kommuneloven.

I Prop. 12 L (2011-2012) redegjorde Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet også for departementets vurdering av høringsinnspillene og for hvilke forskriftsendringer departementet ville foreslå. Disse endringene fremmes nå med denne kongelige resolusjonen.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

tilrår:

1. Forskrift om endringer i forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser, forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) og forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.